

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

KRR-4100-03-01/2013

Nr ewid. 119/2013/P/13/116/KRR

Informacja o wynikach kontroli wykonania planu finansowego Agencji Rynku Rolnego w 2012 r.

Warszawa maj 2013 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość
o gospodarność i skuteczność w służbie
publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się
powszechnym autorytetem najwyższy organ
kontroli państwowej, którego raporty będą
oczekiwanym i poszukiwanym źródłem
informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania planu finansowego
Agencji Rynku Rolnego w 2012 r.**

p.o. Dyrektor Departamentu
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wojciech Jadacki

Zatwierdzam:

Wojciech Kutyla

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 13 maja 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 0 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

I. OCENA OGÓLNA I SYNTEZA WYNIKÓW KONTROLI	4
II. ZAŁĄCZNIKI	11
Załącznik 1. Wystąpienie pokontrolne	11
Załącznik 2. Realizacja planu finansowego.....	29
Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia.....	32
Załącznik 4. Wydatki budżetu środków europejskich.....	33
Załącznik 5. Wykonanie planu rzeczowego w 2012 r. administrowania przez Agencję Rynku Rolnego mechanizmami WPR, pomocy krajowej oraz płatności uzupełniających	35
Załącznik 6. Kalkulacja oceny końcowej	36
Załącznik 7. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli	37

I. Ocena ogólna i synteza wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykonanie przez Agencję Rynku Rolnego² planu finansowego w 2012 roku.

Pozytywną ocenę uzasadnia prawidłowe planowanie i wykonanie przez Agencję Rynku Rolnego przychodów, dochodów, kosztów i wydatków, rzetelna realizacja zadań ustawowych, wiarygodność i rzetelność ksiąg rachunkowych oraz skuteczność funkcjonowania procedur kontroli zarządczej, terminowe sporządzanie sprawozdań budżetowych, a także prawidłowa realizacja zadań w zakresie sprawowanego nadzoru i kontroli.

Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Prezesa Agencji Rynku Rolnego, którego kopia stanowi załącznik nr 1 do informacji.

Synteza wyników kontroli

Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Agencję sprawozdania za 2012 r.: Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, Rb-UN o stanie należności z tytułu papierów wartościowych, Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, Rb-UZ o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych, Rb-35 z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej, Rb-40 z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2012 r. planu finansowego agencji wykonawczej, BZ-2 z wykonania planu finansowego agencji wykonawczej w układzie zadaniowym, F-01/I-01 o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe za 2012 r. Wykazane w ww. sprawozdaniach dane odpowiadały zapisom w ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały przekazane terminowo: Rb-N, Rb-UN, Rb-Z, Rb-UZ, zgodnie z załącznikiem nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych³ do Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) oraz do wiadomości Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi; F-01/I-01 zgodnie z ustawą z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej⁴ i rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2011⁵ do GUS, Rb-35, Rb-40, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶ do Ministra Finansów i Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, BZ-2 zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁷ w układzie zadaniowym do Ministra Finansów i Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

¹ W kontroli wykonania w 2012 roku budżetu państwa Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

² Agencja Rynku Rolnego (zwana dalej ARR lub Agencja) jest agencją wykonawczą w rozumieniu art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) oraz działa na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 633 j.t. ze zm.).

³ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

⁴ Dz. U. Nr 88, poz. 439 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 239, poz. 1594 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 20, poz. 103.

⁷ Dz. U. z 2011 r. Nr 298, poz. 1766.

Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie rzetelność i wiarygodność ksiąg rachunkowych oraz skuteczność funkcjonowania procedur kontroli zarządczej.

Prawidłowość ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych w 2012 r. dotyczących wydatków majątkowych i bieżących (z wyłączeniem kosztów wynagrodzenia i innych kosztów jednostkowych poniżej 50 zł) zbadano z wykorzystaniem narzędzia informatycznego stosując statystyczną metodą monetarną MUS⁸.

Analiza 92 dokumentów księgowych o wartości ogółem 31.545,2 tys. zł wylosowanych spośród 6.499 dokumentów księgowych o łącznej wartości 60.906 tys. zł wykazała, że spełniały one wymogi formalne dotyczące bieżącej kontroli finansowej i merytorycznej, a odpowiadające im zapisy księgowe zostały prawidłowo zaewidencjonowane w systemie finansowo–księgowym. Księgi rachunkowe były w 2012 r. prowadzone wiarygodnie i rzetelnie.

Dokumentacja i ewidencja księgowa dotycząca przychodów ARR w 2012 r. była prawidłowo prowadzona, co potwierdziła kontrola 30 dowodów księgowych o łącznej wartości 8.610,3 tys. zł z zastosowaniem metody PPS/MUS⁹.

Planowanie przychodów, dochodów, kosztów i wydatków

W 2012 r. Agencja dokonała 3 korekt planu finansowego, stanowiącego załącznik nr 12 do ustawy budżetowej¹⁰, tj. w dniu 12 czerwca 2012 r., 10 października 2012 r. i 12 grudnia 2012 r. Korekty zostały zatwierdzone przez Ministra RiRW, Ministra Finansów oraz uzyskały pozytywną opinię Sejmowej Komisji Finansów Publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie planowanie przez Agencję Rynku Rolnego przychodów, dochodów, kosztów i wydatków.

Przychody, dochody oraz należności

Zrealizowane w 2012 r. przychody ogółem wyniosły 351.605 tys. zł, w tym dotacje z budżetu państwa stanowiły kwotę 340.738 tys. zł (96,9%). Uzyskane przychody stanowiły 98,4% kwot ujętych w planie po zmianach (w wysokości 357.416 tys. zł) oraz 106,6% przychodów zrealizowanych w 2011 r. (w wysokości 329.687 tys. zł).

Dotacje celowe – przyznane w kwocie 1.275 tys. zł, na podstawie umów zawartych z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi – na realizację zadań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 oraz zadań wynikających z realizacji programu wieloletniego pod nazwą *Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.* zrealizowano w 89,1% (1.136 tys. zł). Dotację celową na inwestycje i zakupy inwestycyjne przyznano w wysokości 10.454 tys. zł wykorzystano w 77,7%, tj. w kwocie 8.120 tys. zł.

Zrealizowane dochody ogółem wyniosły 351.110 tys. zł, w tym dotacje z budżetu państwa stanowiły kwotę 347.263 tys. zł. Dochody ogółem były niższe o 219 tys. zł (0,1%) od planowanych po zmianach oraz stanowiły 107% dochodów zrealizowanych w 2011 r. Niższe od planowanych dochody wykonano w pozycji „pozostałe dochody” – 3.847 tys. zł (94,6% planu). Wynikało to z uzyskania niższych niż planowano dochodów z Ministerstwa Gospodarki dotyczących realizacji przez ARR projektu systemowego pn. „Promocja polskiej gospodarki na rynkach międzynarodowych PO Innowacyjna Gospodarka”.

⁸ MUS (ang. Monetary Unit Sampling) – metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

⁹ Metoda służy do wyznaczenia liczby dowodów do próby z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości całej populacji, wszystkich dowodów dla przychodów, bez ekstrapolacji wyników na wszystkie dowody przychodów.

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 273.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji planu finansowego Agencji Rynku Rolnego w 2012 r. według załącznika Nr 12 do ustawy budżetowej przedstawiono w załączniku 2 do informacji.

Na koniec 2012 r. należności brutto w zakresie działalności krajowej wynosiły 71.190 tys. zł (łącznie z należnościami długoterminowymi) i w stosunku do należności na koniec 2011 r. były wyższe o 1.291 tys. zł (o 1,9%). Należności netto wyniosły 4.869 tys. zł. Obejmowały one należności długoterminowe w kwocie 2,4 tys. zł oraz należności krótkoterminowe w kwocie 4.322,3 tys. zł, w tym główną pozycję (3.676,5 tys. zł) stanowiły należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych i innych świadczeń, a także należności niewykazywane w planie finansowym Agencji w kwocie 544 tys. zł. W 2012 r. Prezes ARR wydał decyzję w sprawie umorzenia oraz decyzję o rozłożeniu wierzytelności na raty. Decyzje te zostały wydane zgodnie z obowiązującymi przepisami i dotyczyły łącznej kwoty 19,7 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przychodów ogółem i dochodów Agencji.

Koszty, wydatki i zobowiązania

Poniesione w 2012 r. koszty ogółem wyniosły 350.082 tys. zł i były niższe od planowanych w ustawie budżetowej o 14.667 tys. zł (o 4%) oraz wyższe od planowanych po zmianach o 32.040 tys. zł (o 10,1%), a także wyższe o 22.963 tys. zł (o 7%) od kosztów zrealizowanych w 2011 r.

Wykazanie wyższych o 10% kosztów ogółem w stosunku do planu po zmianach było związane z niespójnością kwot w części A planu finansowego (plan memoriałowy) oraz części B planu finansowego (plan kasowy).

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Biura Finansowo–Księgowego ARR, w trakcie trwających od kwietnia 2011 r. prac nad projektem ustawy budżetowej na rok 2012¹¹ zweryfikowano kwotę dotacji podmiotowej o 38.112 tys. zł zwiększając pozycje przychodów, dochodów i wydatków, bez zwiększenia kosztów. Plan finansowy Agencji określony w ustawie budżetowej obejmował koszty realizacji zadań ustawowych w wysokości 220.172 tys. zł, natomiast wydatki w wysokości 258.284 tys. zł, tj. wyższe o 38.112 tys. zł.

Z powodu niewydania projektowanego rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzanych materiałem siewnym kategorii elita lub kwalifikowanym, decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 maja 2012 r. kwota 38.000 tys. zł przeznaczona na ten cel została zablokowana.

Kwota ta zmniejszyła zaplanowane koszty przeznaczone na wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego do wysokości (po dokonaniu jeszcze dwóch korekt) 64.000 tys. zł, podczas gdy wydatki na ten cel zostały ustalone w planie po zmianach w ostatecznej wysokości 100.000 tys. zł. Z powyższego wynika, że ujęty w ustawie budżetowej plan finansowy ARR nie równoważył w tym zakresie kosztów i wydatków.

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Biura Finansowo–Księgowego ARR, niedostosowanie w 2012 r. wysokości kosztów wsparcia finansowego zużycia kwalifikowanego materiału siewnego do rzeczywistych wydatków było spowodowane wymogiem określonym w art. 21 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym zmiana planu finansowego agencji wykonawczej nie może pogorszyć planowanego wyniku finansowego. W kolejnych korektach planu finansowego ARR wynik ten – ustalony w ustawie budżetowej w wysokości 37.555 tys. zł – nie został zmniejszony.

Na koszty ogółem złożyły się głównie koszty: funkcjonowania ARR, na realizację mechanizmów krajowych oraz koszty obejmujące odpisy aktualizujące wartość należności, utworzenie rezerw na odpisy emerytalne, rentowe, nagrody jubileuszowe oraz ekwiwalent za urlop.

¹¹ Ustawa budżetowa na rok 2012 z dnia 2 marca 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 273).

Koszty funkcjonowania ARR w 2012 r. (tj. m.in. wynagrodzenia, usługi obce, materiały, energia, ubezpieczenia społeczne i inne koszty) wyniosły 140.227 tys. zł i były niższe od planowanych o 1,8%.

Koszty poniesione na realizację mechanizmów krajowych wyniosły 206.070 tys. zł (tj. 120,2% planu po zmianach), w tym w szczególności na wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego Agencja wydatkowała 97.882 tys. zł (152,9% kosztów planowanych po zmianach). Przekroczenie w stosunku do planu po zmianach kosztów wsparcia finansowego zużycia kwalifikowanego materiału siewnego wynikało z ustalenia w tym planie kosztów na poziomie niższym niż kwot wydatków na realizację tego zadania (o 36.000 tys. zł).

Poniesione w 2012 r. wydatki ogółem wyniosły 345.295 tys. zł i były niższe od planowanych po zmianach o 6.567 tys. zł (o 1,9%) oraz stanowiły 103,1% wydatków poniesionych na te cele w 2011 r. w kwocie 334.937 tys. zł. Na wydatki ogółem złożyły się wydatki funkcjonowania Agencji oraz pozostałe wydatki poniesione na realizację mechanizmów krajowych oraz wydatki majątkowe.

Wydatki na funkcjonowanie ARR w 2012 r. (tj. m.in. wynagrodzenia, usługi obce, materiały, energia, ubezpieczenia społeczne i pozostałe wydatki) wyniosły 130.791 tys. zł i zostały zrealizowane w 98,6% planu po zmianach. Wydatki poniesione na realizację mechanizmów krajowych wyniosły 206.315 tys. zł (98,9% planu po zmianach). Wykonanie planu rzeczowego w 2012 r. pomocy krajowej przedstawia załącznik 5 do informacji.

W 2012 r. na administrowanie mechanizmami krajowymi i działalność administracyjną Agencja dysponowała środkami z dotacji budżetowych w łącznej kwocie 347.263 tys. zł. Z otrzymanej dotacji podmiotowej w wysokości 335.534 tys. zł Agencja na te cele wydatkowała kwotę 331.482,2 tys. zł (98,8%).

Z przyznanych dotacji celowych w łącznej wysokości 11.729 tys. zł Agencja wydatkowała 9.255,6 tys. zł (78,9%). Było to spowodowane głównie niepełnym wykonaniem planu realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych w 2012 r. Z zaplanowanych na ten cel dotacji w kwocie 10.454 tys. zł wykorzystano 8.119,6 tys. zł (77,7%). Wynikało to m.in. z niższego niż szacowano zapotrzebowania biur Agencji na modernizację systemów informatycznych, a także z niższych od szacowanych wartości złożonych ofert na realizację postępowań o udzielenie zamówień publicznych dotyczących zakupu elementów infrastruktury informatycznej. Wydatki majątkowe zrealizowano łącznie w wysokości 8.189 tys. zł (tj. 77,8% planu po zmianach).

Na wykonanie zadań wynikających z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich¹² – wsparcie procesu wdrażania działania „Działania informacyjne i promocyjne” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 wydatkowano 1.116 tys. zł, tj. 90,7% zaplanowanych środków w wysokości 1.230 tys. zł. Na wykonanie zadań wynikających z realizacji programu wieloletniego pn. *Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.* Agencja wydatkowała 20 tys. zł (z zaplanowanych 45 tys. zł).

Dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczone.

Zobowiązania ogółem Agencji (związane działalnością krajową) na dzień 31 grudnia 2012 r. wyniosły 9.577 tys. zł i stanowiły 184,7% wykonania za 2011 r. Zobowiązania wykazane w planie finansowym¹³ wyniosły 8.557 tys. zł (2.107,6% planu po zmianach). Różnica między kwotą planowaną a wykonaną wynikała w szczególności z ujęcia w wykonaniu zobowiązań kwot należnych MRiRW (łącznie 6.900 tys. zł) z tytułu zwrotu dotacji podmiotowej i dotacji celowych (zwróconych w styczniu 2013 r. w wysokości 6.500 tys. zł) oraz z tytułu zobowiązań, które zostaną zwrócone MRiRW po odzyskaniu należności od

¹² Dz. U. z 2013 r., poz. 173.

¹³ Zobowiązania ujmowane w planie finansowym nie uwzględniają zobowiązań na łączną kwotę 1.020 tys. zł z tytułu: wadium i kaucji (891 tys. zł), zobowiązań dotyczących rozliczeń z pracownikami (17 tys. zł) oraz zobowiązań dotyczących Funduszy Promocji Mleka (112 tys. zł).

przedsiębiorców w związku z realizacją mechanizmów krajowych. Pozostałą kwotę stanowiły głównie zobowiązania wobec beneficjentów z tytułu realizacji dopłat (1.050 tys. zł).

Zobowiązania wymagalne na dzień 31 grudnia 2012 r. nie wystąpiły.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację kosztów i wydatków Agencji.

Zatrudnienie

W 2012 r. zatrudnienie w ARR w przeliczeniu na etaty wyniosło 1.170,24 i było o 79,76 etatów, tj. o 6,4% niższe od wielkości zaplanowanej w wysokości 1.250 etatów. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe przypadające na 1 etat wyniosło w ARR 4.654 zł i było o 1,3% wyższe niż w 2011 r., tj. o 60 zł. Przyczyną wzrostu średniej płacy niektórych stanowisk w stosunku do roku ubiegłego był wzrost indywidualnej wysokości premii miesięcznej. Sfinansowane zostało to z okresowych oszczędności obsady etatów oraz okresowego wzrostu absencji chorobowej pracowników. Szczegółowe dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń w Agencji Rynku Rolnego w 2012 r. przedstawiono w załączniku 3 do informacji.

Wydatki, należności i zobowiązania budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na 2012 r. na administrowanie przez ARR mechanizmami Wspólnej Polityki Rolnej (prefinansowanie) Agencji przyznano środki w wysokości 296.558 tys. zł. W planie po zmianach środki te zostały zwiększone o 192.471 tys. zł, tj. do wysokości 489.029 tys. zł. Wykonanie wydatków na prefinansowanie zadań związanych z WPR wyniosło 488.873 tys. zł (100%). Na kwotę tę złożyły się środki otrzymane w ramach dotacji celowej z MRiRW w kwocie 484.613 tys. zł oraz środki w kwocie 4.260 tys. zł uzyskane przez zmniejszenie zapotrzebowań przeznaczonych na finansowanie WPR. Szczegółowe dane dotyczące wykorzystania środków na powyższe cele przedstawiono w załączniku 4.1. do informacji.

Na administrowanie przez ARR płatnościami uzupełniającymi, współfinansowanymi mechanizmami WPR i podatkiem VAT od WPR w ustawie budżetowej na 2012 r. zaplanowano środki w kwocie 146.502 tys. zł. Środki przyznane Agencji w 2012 r. w ramach krajowych płatności WPR wyniosły 95.502 tys. zł¹⁴, z tego na: współfinansowanie – 29.974 tys. zł, na płatności uzupełniające – 40.043 tys. zł oraz na podatek VAT – 25.485 tys. zł. Szczegółowe dane dotyczące wykorzystania środków na w tym obszarze przedstawiono w załączniku 4.2. do informacji.

Wykonanie planu rzeczowego w 2012 r. administrowania przez Agencję Rynku Rolnego mechanizmami WPR oraz płatności uzupełniających przedstawia załącznik 5 do informacji.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. należności brutto/netto¹⁵ z tytułu działalności WPR Agencji wyniosły 16.066 tys. zł i były wyższe o 314,9% w stosunku do wielkości należności na dzień 31 grudnia 2011 r. Wzrost należności nastąpił z powodu nienależnie zwolnionych zabezpieczeń w kwocie 12.475,2 tys. zł, w tym 5.914,1 tys. zł odsetek oraz z tytułu nienależnie pobranych środków z tytułu refundacji wywozowych w kwocie 2.820,5 tys. zł, w tym 1.343,6 tys. zł odsetek.

Zobowiązania dotyczące działalności Agencji związanej z realizacją mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej na dzień 31 grudnia 2012 r. wyniosły ogółem 41.504 tys. zł i stanowiły 81% stanu zobowiązań na koniec 2011 r. Zobowiązania powstały między innymi z tytułu wpłat dokonanych przez przedsiębiorców

¹⁴ W ustawie budżetowej na ww. cele zaplanowano środki w kwocie 146.502 tys. zł (w tym dotacja celowa w kwocie 1.000 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie pomocy technicznej w ramach PROW 2007–2013, wykazana w planie finansowym ARR na 2012 r.). W dniu 3 kwietnia 2012 r. Minister RiRW zdecydował o blokadzie środków w wysokości 50.000 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie krajowych płatności WPR.

¹⁵ Zgodnie z § 1 Zarządzenia nr 61/2012/W Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 6 kwietnia 2012 r. nie dokonuje się odpisów aktualizujących wartość należności stanowiących zwrot do budżetu EFRG oraz do budżetu państwa.

zabezpieczeń gotówkowych na realizację mechanizmów WPR – 23.446 tys. zł (56,5%), z tytułu dopłat – 11.769 tys. zł (28,4%), oraz z tytułu dostarczania nadwyżek żywności najuboższej ludności UE – 3.132 tys. zł (7,6%).

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie przez ARR dotacji celowych na finansowanie i współfinansowanie programów ze środków UE.

Wykonanie wydatków ARR w układzie zadaniowym

Projekt ustawy budżetowej na rok 2012 w układzie zadaniowym, obejmował 2 zadania: Kształtowanie i koordynacja polityki zagranicznej oraz Realizacja Wspólnej Polityki Rolnej oraz pomocy krajowej. W wyniku korekty wydatków, plan w układzie zadaniowym w 2012 r. zmieniano 5 – krotnie, w tym dwukrotnie pod względem wysokości zakładanych mierników.

W ramach zadania Kształtowanie i koordynacja polityki zagranicznej wypłacono łącznie 20 tys. zł, tj. 44% z planowanych 45 tys. zł co wynikało z decyzji Ministra Finansów dotyczącej m.in. braku możliwości realizacji wydatkowania środków na wynagrodzenia w ARR z tytułu wykonywania zadań wynikających z realizacji programu wieloletniego „Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.” W ramach zadania Realizacja Wspólnej Polityki Rolnej oraz pomocy krajowej zaplanowane wydatki w wysokości 936.348 tys. zł, zrealizowano w kwocie 927.188,2 tys. zł tj. w 99%. Do monitorowania stopnia realizacji celów powyższego zadania, jego podzadań i działań wykorzystano 2 mierniki: liczbę uczniów korzystających z dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych oraz liczbę wydanych decyzji.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację wydatków ARR w układzie zadaniowym. Wydatki te były zgodne z ewidencją księgową.

Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Prezesa Agencji Rynku Rolnego w dniu 11 kwietnia 2013 r. W dniu 26 kwietnia 2013 r. w odpowiedzi na wystąpienie Prezes ARR m.in. poinformował, że zapewni przygotowywanie planu finansowego i jego korekt w sposób spójny i przejrzysty, dokonano reorganizacji Biura Współpracy Międzynarodowej ARR w celu poprawy jego funkcjonowania pod kątem obsługi branżowego programu promocji oraz zamieszczono na stronie intranetowej ARR informację dotyczącą sposobu dokumentowania zmiany miejsca użytkowania składnika trwałego oraz odpowiedzialności za dany składnik.

II. Załączniki

Załącznik 1. Wystąpienie pokontrolne

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR-4100-03-01/2013
P/13/116

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 55 11, F +48 22 444 57 73
krr@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/116 – Wykonanie w 2012 r. planu finansowego Agencji Rynku Rolnego oraz wydatków z budżetu środków europejskich.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontrolerzy	1. Ewa Całczyńska, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr 83015 z dnia 20 grudnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1–2) 2. Anna Dalecka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83020 z dnia 21 grudnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 3–4) 3. Jacek Kalbarczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83021 z dnia 21 grudnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 5–6)
Jednostka kontrolowana	Agencja Rynku Rolnego, ul. Nowy Świat 6/12, 00-400 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Lucjan Zwolak, p.o. Prezesa Agencji Rynku Rolnego (dowód: akta kontroli str. 10)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykonanie w 2012 r. planu finansowego Agencji Rynku Rolnego oraz wydatków z budżetu środków europejskich.

Pozytywną ocenę uzasadnia prawidłowe wykonanie przychodów, dochodów, kosztów i wydatków, terminowe sporządzanie sprawozdań budżetowych oraz rzetelna realizacja zadań ustawowych.

¹ W kontroli wykonania w 2012 roku budżetu państwa Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z Załącznikiem 5. do Programu kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali nie dawałoby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, ocenę ogólną należy uzupełnić o dodatkowe objaśnienie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie i zmiany w planie przychodów, dochodów, kosztów i wydatków

Opis stanu
faktycznego

Agencja w 2011 r. przedłożyła Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Minister RiRW) 3 projekty planu finansowego ARR na 2012 r. Projekt planu finansowego z dnia 18 kwietnia 2011 r. zakładał przychody ogółem 324.389 tys. zł i koszty ogółem 365.662 tys. zł, wynik finansowy brutto wyniósł minus 41.273 tys. zł. Zobowiązania planowano łącznie w wysokości 48.476 tys. zł, w tym zobowiązania wymagalne 38.112 tys. zł². Z powodu uwag zgłoszonych przez Ministra Finansów do projektu planu, Agencja w dniu 29 kwietnia 2011 r. przekazała Ministrowi RiRW skorygowany projekt planu na 2012 r., w którym przychody ogółem określono na kwotę 334.843 tys. zł, wynik finansowy na minus 30.819 tys. zł, natomiast zobowiązania na 48.476 tys. zł, w tym wymagalne 38.112 tys. zł. W projektach, koszty realizacji zadań ustawowych określono na 220.500 tys. zł, natomiast wydatki na 179.784 tys. zł.

W projekcie planu finansowego z 1 grudnia 2011 r. zwiększono dotację podmiotową dla ARR z kwoty 308.776 tys. zł do kwoty 387.191 tys. zł oraz zmniejszono koszty realizacji zadań ustawowych do kwoty 220.172 tys. zł zwiększając wydatki na te cele do 258.284 tys. zł. Wynik finansowy brutto wyniósł 37.555 tys. zł.

W związku z powyższym Dyrektor Biura Finansowo-Księgowego wyjaśnił m.in., że: (...) „Planowane wydatki na realizację mechanizmów krajowych oraz na działania promocyjne i informacyjne w kwocie 258.284 tys. zł (część B projektu planu) przewyższały planowane koszty realizacji powyższych zadań w wysokości 220.172 tys. zł (część A projektu planu) ustalone w projekcie ustawy budżetowej na 2012 r. uchwalonym przez Radę Ministrów w dniu 6 grudnia 2012 r. Projekt planu finansowego Agencji spełnił w części A wymóg wynikający z art. 21 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tj. zmiana planu finansowego agencji wykonawczej nie może pogorszyć planowanego wyniku finansowego, który w projekcie ustawy budżetowej na 2012 r. uchwalonym przez Radę Ministrów w dniu 6 grudnia 2012 r. ustalony został na poziomie 37.555 tys. zł. W części B projektu planu finansowego planowane wydatki na realizację mechanizmów krajowych i na działania promocyjne i informacyjne gwarantowały planowaną na 2012 r. realizację działań w tym zakresie.”

W ustawie budżetowej na rok 2012 z dnia 2 marca 2012 r.³, w planie finansowym ARR na 2012 r. wykazano zobowiązania ogółem w kwocie 48.476 tys. zł, w tym wymagalne 38.112 tys. zł, pomimo że ARR już w dniu 1 września 2011 r. informowała Ministra RiRW, iż jej zobowiązania wynoszą 4.313 tys. zł. Stan zobowiązań na koniec 2011 roku wyniósł 2.312 tys. zł, w tym nie było zobowiązań wymagalnych. W wyjaśnieniu dotyczącym stanu zobowiązań ARR na koniec 2011 r. i zobowiązań wykazanych w ustawie budżetowej Dyrektor Biura Finansowo-Księgowego poinformował, że „w trakcie prac nad projektem ustawy budżetowej na 2012 r. w kolejnych przedłożeniach rządowych, zobowiązania na dzień 01 stycznia 2012 r. pozostawały na niezmienionym poziomie”.

W 2012 r. Agencja dokonała 3 korekt planu finansowego, tj. w dniu 12 czerwca 2012 r., 10 października 2012 r. i 12 grudnia 2012 r. Korekty zostały zatwierdzone przez

² Zobowiązania wymagalne ustalono w oparciu o kwotę prognozowanych zobowiązań w planie finansowym Agencji na 2011 r. wg ustawy budżetowej na 2011 r. Wynikały one z deficytu środków na wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego ustalonego w momencie sporządzania projektu budżetu Agencji na 2011 r. Pozostałe zobowiązania w kwocie 10.364 tys. zł dotyczyły mechanizmu „Szklanka mleka” oraz działalności administracyjnej Agencji.

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 273.

Ministra RiRW, Ministra Finansów oraz uzyskały pozytywną opinię Sejmowej Komisji Finansów Publicznych.

W wyniku dokonanej korekty z 10 października 2012 r. zmniejszono kwotę zobowiązań z 48.476 tys. zł do 2.266 tys. zł. Zobowiązania wymagalne określone w planie finansowym ARR w ustawie budżetowej zmniejszono z 38.112 tys. zł do 0,0 zł.

W planie finansowym po zmianach zmniejszono także koszty wsparcia finansowego zużycia kwalifikowanego materiału siewnego z zaplanowanej w ustawie budżetowej kwoty 99.672 tys. zł do 64.000 tys. zł, podczas gdy wydatki na ten cel zostały określone w planie po zmianach w wysokości 100.000 tys. zł.

W 2012 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął decyzję o blokadzie środków finansowych przeznaczonych dla ARR w wysokości: 50.000 tys. zł – ze względu na przeniesienie zadania związanego z realizacją płatności niezwiązanej do tytoniu i płatności niezwiązanej do skrobi z ARR do ARiMR, 38.000 tys. zł – z powodu niewyjęcia w życie projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzanych materiałem siewnym kategorii elita lub kwalifikowany, 13.200 tys. zł – z powodu zweryfikowania przez ARR kwoty wydatków na mechanizmy krajowe, wydatków administracyjnych oraz uwzględnienia środków z tytułu obsługi funduszy promocji produktów rolno-spożywczych.

(dowód: akta kontroli: 1096, 1344–1715, 1716–1935, 2488, 2492)

Ustalono
nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zwrócenia uwagi wymaga fakt, że określone jak wyżej kwoty tytułów, zarówno w ustawie budżetowej jak i w planie po zmianach, powodowały niespójność części A planu finansowego (plan memoriałowy) oraz części B planu finansowego (plan kasowy) i w konsekwencji jego nieprzejrzystość.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

Ocena częściowa

2. Księgi rachunkowe oraz skuteczność mechanizmów kontroli zarządczej

2.1. Organizacja systemu rachunkowości

Opis stanu
faktycznego

System rachunkowości w ARR (tzw. polityka rachunkowości) został określony w obowiązujących w 2012 r. zarządzeniach Prezesa Agencji i był zgodny z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴. Rejestracja operacji gospodarczych dokonywana była w komputerowym systemie finansowo-księgowym, zgodnym z wymaganiami tej ustawy. Prawidłowo określony został plan kont, wykaz ksiąg rachunkowych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji. W zarządzeniach umieszczono opis systemu przetwarzania danych oraz określono system ochrony danych i zbiorów. Wprowadzono również instrukcję w sprawie kontroli zarządczej.

(dowód: akta kontroli str. 2247–2276)

Z opinii niezależnego biegłego rewidenta⁵ dla Ministra Finansów, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Prezesa Agencji Rynku Rolnego wynika, że zbadane sprawozdanie finansowe za rok 2011 obejmujące dane liczbowe i objaśnienia słowne przedstawia rzetelnie i jasno informacje dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej badanej Agencji na dzień 31 grudnia 2011 r., jak również jej wynik

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 330.

⁵ Finans-Servis Zespół Doradców finansowo-księgowych Sp. z o.o., Warszawa ul. Kopernika 30.

finansowy za okres od dnia 1 stycznia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku, zostało sporządzone, w istotnych aspektach, zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w powołanej wyżej ustawie o rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych.

Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, po przeprowadzeniu audytu rocznych rachunków wydatków z EFRG dokonanych przez ARR na kwotę 116.868.7 tys. euro w 2012 r., w dniu 29 stycznia 2013 r. w Certyfikacie Rocznych Rachunków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji Agencji Rynku Rolnego wydał opinię bez zastrzeżeń dotyczącą sprawozdań przekazywanych do Komisji Europejskiej za rok finansowy 2012.

(dowód: akta kontroli str. 2278 – 2301)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Ujmowanie operacji gospodarczych w księgach rachunkowych

Opis stanu
faktycznego

Prawidłowość ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych w 2012 r. dotyczących wydatków majątkowych i bieżących (z wyłączeniem kosztów wynagrodzenia i innych kosztów jednostkowych poniżej 50 zł) zbadano z wykorzystaniem narzędzia informatycznego stosując statystyczną metodą monetarną MUS⁶.

Zbadano dokumentację księgową dotyczącą wydatków bieżących i wydatków majątkowych w zakresie poprawności formalnej dowodów księgowych i ich zapisów księgowych o łącznej wartości 60.905.966,79 zł. Analiza wylosowanych 92 dokumentów księgowych o wartości ogółem 31.545.198,68 zł wykazała, że spełniały one wymogi formalne dotyczące bieżącej kontroli finansowej i merytorycznej, a odpowiadające im zapisy księgowe zostały prawidłowo zaewidencjonowane w systemie finansowo–księgowym. Księgi rachunkowe dotyczące wydatków majątkowych i bieżących były w 2012 r. prowadzone wiarygodnie i rzetelnie.

Dokumentacja i ewidencja księgowa dotycząca przychodów ARR w 2012 r. była prawidłowo prowadzona, co potwierdziła kontrola 30 dowodów księgowych o łącznej wartości 8.610.290,00 zł z zastosowaniem metody PPS/MUS⁷.

(dowód: akta kontroli str. 2247–2276)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Inwentaryzacja

Opis stanu
faktycznego

Przeprowadzenie inwentaryzacji w 2012 r. zostało uregulowane Zarządzeniem Nr 148/2012/W Prezesa ARR z dnia 8 października 2012 r. W Centrali Agencji i 16 Oddziałach Terenowych, Prezes ARR powołał zespoły spisowe do przeprowadzenia spisu z natury składników majątkowych, określonych w zarządzeniu, wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. Zakres spisu z natury składników majątku Agencji określono w planie inwentaryzacji na rok 2012, stanowiącym załącznik do zarządzenia.

⁶ MUS (ang. Monetary Unit Sampling) – metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

⁷ Metoda służy do wyznaczenia liczby dowodów do próby z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości całej populacji, wszystkich dowodów dla przychodów, bez ekstrapolacji wyników na wszystkie dowody przychodów.

W dniu 7 lutego 2012 r. pięcioosobowa Komisja Inwentaryzacyjna sporządziła i podpisała sprawozdanie z zakończonej inwentaryzacji, które zostało zaakceptowane przez Dyrektora Biura Finansowo-Księgowego i Prezesa ARR.

(dowód: akta kontroli str.715, 718–725)

W rozliczeniu inwentaryzacji składników majątkowych ARR przeprowadzonej na dzień 31 grudnia 2012 r. stwierdzone zostały niedobory składników majątku trwałego (sprzętu elektronicznego). Biuro Finansowo-Księgowe zwróciło się do Biura Administracyjnego o ustalenie kwoty roszczenia z tytułu zawinionego zagubienia składników majątku, a osoby odpowiedzialne materialnie za braki sprzętu złożyły oświadczenia o gotowości pokrycia wartości niedoboru.

W trakcie inwentaryzacji stwierdzono brak dwóch serwerów o wartości brutto 357.452,21 zł i 702.671,97 zł, a osoba materialnie odpowiedzialna nie potrafiła wskazać miejsca ich użytkowania. Serwery zostały przekazane z Centrali ARR do OT Gorzów Wielkopolski na podstawie protokołu wypożyczenia do użytkowania, co było niezgodne z wewnętrzną procedurą Agencji, w myśl której wypożyczenie środków trwałych w ARR następuje na podstawie zaakceptowanego wniosku przez Dyrektora Biura, w którym znajduje się środek trwały, a następnie jego zatwierdzeniu przez Dyrektora Biura Administracyjnego oraz wpisania do rejestru wypożyczanych składników majątkowych do systemu informatycznego.

W trakcie kontroli NIK serwery powróciły do Centrali ARR.

(dowód: akta kontroli str.:721–723, 726–769, 773–777, 790–878)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Przekazanie składników majątkowych z Centrali ARR do OT Gorzów Wielkopolski nastąpiło z pominięciem zasad określonych w procedurze dotyczącej gospodarowania składnikami majątkowymi w ARR.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

3. Wykonanie przychodów i dochodów ujętych w planie finansowym ARR⁸

3.1. Przychody i dochody

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane w 2012 r. przychody ogółem wyniosły 351.605 tys. zł (98% planu po zmianach w wysokości 357.416 tys. zł), w tym dotacje z budżetu państwa stanowiły kwotę 340.738 tys. zł (98%). Dotacje celowe – przyznane w kwocie 1.275 tys. zł na podstawie umów zawartych z Ministrem RiRW – na realizację zadań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 oraz zadań wynikających z realizacji programu wieloletniego pod nazwą *Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.* zrealizowano w 89% (1.136 tys. zł). Dotację celową na inwestycje i zakupy inwestycyjne przyznaną w wysokości 10.454 tys. zł wykorzystano w 77%, tj. w kwocie 8.120 tys. zł.

Uzyskano wyższe niż planowano przychody z prowadzonej działalności w kwocie 1.634 tys. zł (108% w stosunku do planu) obejmującej przychody z tytułu obsługi przez Agencję funduszy promocji produktów rolno-spożywczych. Wynikało to ze

⁸ Na podstawie sprawozdań budżetowych na dzień 12 marca 2013 r.

wzrostu dynamiki wpłat na rachunki tych funduszy w ostatnim okresie 2012 r. Wyższe o 6% od planowanych były także pozostałe przychody wykonane w kwocie 9.233 tys. zł.

Zrealizowane dochody ogółem wyniosły 351.110 tys. zł, w tym dotacje z budżetu państwa stanowiły kwotę 347.263 tys. zł. Dochody ogółem były niższe o 219 tys. zł (0,1%) od planowanych po zmianach. Niższe od planowanych dochody wykonano w pozycji „pozostałe dochody” – 3.847 tys. zł (94,6% planu). Wynikało to z uzyskania niższych niż planowano dochodów z Ministerstwa Gospodarki dotyczących realizacji przez ARR projektu systemowego pn. „Promocja polskiej gospodarki na rynkach międzynarodowych PO Innowacyjna Gospodarka”.

Agencja nie w pełni zrealizowała, zatwierdzony przez Ministra RiRW w dniu 20 grudnia 2012 r., plan przychodów w kwocie 439 tys. zł (wykonanie 97 tys. zł, tj. 22%) i plan dochodów w kwocie 540 tys. zł (wykonanie 119 tys. zł, tj. 22%) odnośnie realizacji przez ARR, na podstawie umowy z Ministrem Gospodarki, zadań w ramach projektu systemowego pn. „Promocja polskiej gospodarki na rynkach międzynarodowych” – PO Innowacyjna Gospodarka”. Było to spowodowane wstrzymaniem przez Ministerstwo Gospodarki płatności za zrealizowane działania i żądaniem przedstawienia przez ARR dodatkowych wyjaśnień oraz dokumentacji potwierdzającej ich wykonanie. Po spełnieniu przez Agencję tych wymagań Ministerstwo Gospodarki w marcu 2013 r. przekazało ARR wstrzymaną płatność.

(dowód: akta kontroli str. 893–894, 901–909, 942, 968–991, 1003–1029)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Niższe od planowanych przychody środków własnych z tytułu realizacji przez ARR zadań w ramach projektu systemowego pn. „Promocja polskiej gospodarki na rynkach międzynarodowych – PO Innowacyjna Gospodarka” miały wpływ na obniżenie wysokości wyniku finansowego Agencji, natomiast niższe od planowanych dochody z tego tytułu na obniżenie stanu środków na koniec roku, od którego m.in. zależy wysokość nadwyżki środków finansowych.

3.2. Należności

Opis stanu
faktycznego

Na koniec 2012 r. należności brutto w zakresie działalności krajowej wynosiły 71.190 tys. zł (łącznie z należnościami długoterminowymi) i w stosunku do należności na koniec 2011 r. były wyższe o 1.291 tys. zł (o 1,9%). Należności netto wyniosły 4.869 tys. zł. Obejmowały one należności długoterminowe w kwocie 2,4 tys. zł oraz należności krótkoterminowe w kwocie 4.322,3 tys. zł, w tym główną pozycję (3.676,5 tys. zł) stanowiły należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych i innych świadczeń, a także należności niewykazywane w planie finansowym Agencji w kwocie 544 tys. zł, które dotyczyły Funduszy Promocji Mleka (112 tys. zł), należności od pracowników z tytułu pożyczek mieszkaniowych (395 tys. zł), należności dotyczących rozliczeń z pracownikami (9 tys. zł) oraz należności w ramach rozliczeń z przedsiębiorcami biorącymi udział w projekcie systemowym pn. „Promocja polskiej gospodarki na rynkach międzynarodowych – PO Innowacyjna Gospodarka” w ramach faktur wystawionych przez Agencję (28 tys. zł).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. należności brutto/netto⁹ z tytułu działalności WPR Agencji wyniosły 16.066,0 tys. zł i były wyższe o 314,9% w stosunku do wielkości należności na dzień 31 grudnia 2011 r. Wzrost należności nastąpił z powodu nienależnie zwolnionych zabezpieczeń w kwocie 12.475,2 tys. zł, w tym 5.914,1 tys. zł odsetek oraz z tytułu nienależnie pobranych środków z tytułu refundacji wywozowych w kwocie 2.820,5 tys. zł, w tym 1.343,6 tys. zł odsetek.

(dowód: akta kontroli str. 1047–1098, 2496–2498)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

4. Wykonanie kosztów i wydatków ujętych w planie finansowym ARR¹⁰

4.1. Koszty i wydatki

Opis stanu
faktycznego

Poniesione w 2012 r. koszty ogółem wyniosły 350.082 tys. zł i były niższe od planowanych w ustawie budżetowej o 14.667 tys. zł (o 4 %) oraz wyższe od planowanych po zmianach o 32.040 tys. zł (o 10%), a także wyższe o 22.963 tys. zł (o 7%) od kosztów zrealizowanych w 2011 r.

Przekroczenie kosztów ogółem o 10% w stosunku do planu po zmianach było spowodowane głównie zwiększeniem kosztów zadań ustawowych, które zrealizowano w kwocie 206.070 tys. zł (tj. 120% planu po zmianach), w tym koszty wsparcia finansowego zużycia kwalifikowanego materiału siewnego zrealizowano w kwocie o 33.882 tys. zł wyższej w stosunku do planu po zmianach. Spowodowane to było – jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Biura Finansowo–Księgowego ARR – tym, że w trakcie prac nad projektem ustawy budżetowej na 2012 r. zweryfikowano kwotę dotacji podmiotowej o 38.112 tys. zł w pozycji przychodów i dochodów oraz wydatków, bez zwiększenia kosztów. Plan finansowy dla ARR na 2012 r. wg ustawy budżetowej (zał. Nr 12) obejmował koszty realizacji zadań ustawowych w łącznej kwocie 220.172 tys. zł, tj. w kwocie o 38.112 tys. zł niższej niż wydatki ujęte w części B planu (w łącznej kwocie 258.284 tys. zł).

Na koszty ogółem składały się głównie koszty funkcjonowania ARR, koszty poniesione na realizację mechanizmów krajowych oraz pozostałe koszty obejmujące odpisy aktualizujące wartość należności, utworzenie rezerw na odprawy emerytalne, rentowe, nagrody jubileuszowe oraz ekwiwalent za urlop.

Koszty funkcjonowania ARR w 2012 r. (tj. m.in. wynagrodzenia, usługi obce, materiały, energia, ubezpieczenia społeczne i inne koszty) wynosiły 140.227 tys. zł i były niższe od planowanych o 1,8%.

Koszty poniesione na realizację mechanizmów krajowych wyniosły 206.070 tys. zł. Na wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego Agencja wydatkowała 97.882 tys. zł (152% kosztów planowanych po zmianach); na dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych – „Szlanka mleka” – 105.926 tys. zł (101% planu) oraz na działania promocyjne i informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych – 2.262 tys. zł (90% planu). Koszty pozostałe zaplanowane w wysokości 3.764 tys. zł zostały wykonane w kwocie 3.785 tys. zł (większej o 0,5%).

⁹ Zgodnie z § 1 Zarządzenia nr 61/2012/W Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 6 kwietnia 2012 r. nie dokonuje się odpisów aktualizujących wartość należności stanowiących zwrot do budżetu EFRG oraz do budżetu państwa.

¹⁰ Na podstawie sprawozdań budżetowych na dzień 12 marca 2013 r.

Przekroczenie w planie po zmianach kosztów wsparcia finansowego zużycia kwalifikowanego materiału siewnego wynikało z ustalenia w tym planie kosztów na poziomie niższym niż wydatków na realizację tego zadania (o 36.000 tys. zł)¹¹.

Wykonanie działań promocyjnych i informacyjnych na niższym poziomie w stosunku do planu po zmianach zostało spowodowane unieważnieniem ze względów proceduralnych jednego z postępowań przetargowych w 2012 r.

Na koniec 2012 r. wynik finansowy Agencji w wysokości 1.523 tys. zł był niższy od planowanego o 37.851 tys. zł, tj. o 96% oraz niższy o 40,7% niż w 2011 r. (2.568 tys. zł). Było to skutkiem wykonania przychodów ogółem na poziomie 351.605 tys. zł (niższym niż planowano o 5.811 tys. zł i poniesienia kosztów ogółem w wysokości 350.082 tys. zł (o 32.040 tys. zł wyższych od planowanych), a w szczególności z wykonania zwiększonych o 34.571 tys. zł w stosunku do planu po zmianach kosztów realizacji mechanizmów krajowych.

Poniesione w 2012 r. wydatki ogółem wyniosły 345.295 tys. zł i były niższe od planowanych po zmianach o 6.567 tys. zł (o 1,9%). Na wydatki ogółem składały się wydatki funkcjonowania Agencji oraz pozostałe wydatki poniesione na realizację mechanizmów krajowych oraz wydatki majątkowe.

Wydatki na funkcjonowanie ARR w 2012 r. (tj. m.in. wynagrodzenia, usługi obce, materiały, energia, ubezpieczenia społeczne i pozostałe wydatki) wyniosły 130.791 tys. zł i zostały zrealizowane w 98,6% planu po zmianach.

Wydatki poniesione na realizację mechanizmów krajowych wyniosły 206.315 tys. zł (98,9% planu po zmianach), w tym wydatki na wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego siewnego kategorii zrealizowano w kwocie 97.892 tys. zł (97,9% planu), dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych – „Szklanka mleka” – 106.132 tys. zł (100% planu), a wydatki na działania promocyjne i informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych – 2.291 tys. zł, tj. 91,6%.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 8.189 tys. zł (77,8% planu po zmianach). Niepełne wykonanie planu realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych w 2012 r. spowodowane było m.in. niższymi niż szacowano zapotrzebowaniami biur Agencji na modernizację systemów informatycznych, a także niższymi od szacowanych wartościami złożonych ofert na realizację postępowań przetargowych dotyczących zakupu elementów infrastruktury informatycznej.

(dowód: akta kontroli str. 968–991, 1003–1029; 1102–1120, 1358–1359)

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu ustalania nadwyżki finansowej Agencji Rynku Rolnego¹² stan środków na rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2012 r., z wyłączeniem środków pieniężnych, o których mowa w rozporządzeniu, wyniósł 587 tys. zł, a stan zobowiązań krótkoterminowych na dzień 31 grudnia 2012 r. płatnych ze środków pieniężnych niewykorzystanych do dnia 31 grudnia 2012 r. 18 tys. zł. Kwota nadwyżki wyniosła 569 tys. zł¹³.

(dowód: akta kontroli str. 910–914)

¹¹ Przyczyny tej sytuacji opisano w pkt 1, str. 2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹² Dz. U. z 2012 r. poz. 1492.

¹³ Dane według stanu na 5 lutego 2013 r.

W trakcie kontroli ustalono, iż ARR realizując w 2012 r. mechanizm WPR *Dostarczanie nadwyżek żywnościowych najuboższej ludności Unii Europejskiej* poniosła dodatkowe wydatki w kwocie łącznej 266.146,78 zł, wynikające z różnic kursowych powstałych w wyniku rozliczenia z trzema podmiotami zagranicznymi, w tym z tytułu wadium w wysokości 58.629,88 zł oraz z tytułu rozliczeń zaliczek w wysokości 182.508,77 zł i 25.008,13 zł.

Wadium oraz zaliczki na poczet dostaw przekazano na rachunki powyższych podmiotów w walucie euro – w kwocie łącznej 2.073.042,65 euro – zgodnie z zapisami Procedury FKS_P3 „Realizacja zapłaty w mechanizmach WPR”, wprowadzonej w życie Zarządzeniem nr 83/2012/K8 Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 1 czerwca 2012 r., która stanowiła, iż: „*Transgraniczne polecenia zapłaty realizowane są w EUR, za wyjątkiem przypadków, gdy przedsiębiorca dostarczył do Działu Finansowego pisemną informację o innej walucie jego rachunku bankowego*”. W dniach przelewów przekazana kwota stanowiła równowartość kwoty 8.919.230,89 zł. Po otrzymaniu powyższych środków podmioty zwróciły się do ARR o realizację wadium oraz zaliczek w walucie polskiej, dokonując zwrotu na rzecz Agencji kwoty wypłaconej przez ARR w euro, której równowartość, w dniu dokonania zwrotu, wyniosła 8.653.084,11 zł. Agencja zaakceptowała te wnioski i przekazała podmiotom kwotę z tytułu wadium oraz zaliczek na poczet dostaw w walucie polskiej w wysokości 8.919.230,89 zł.

W powyższej sprawie Dyrektor Biura Finansowo–Księgowego wyjaśnił m.in., że na dzień płatności beneficjenci nie dostarczyli do ARR pisemnej informacji dotyczącej rodzaju waluty oraz że w celu wyeliminowania podobnych przypadków Zarządzeniem Prezesa ARR z dnia 5 września 2012 r. wprowadzono nową wersję procedury w tej sprawie, która reguluje kwestię transgranicznych poleceń zapłaty zgodnie z instrukcją bankową zamieszczoną w umowie o prowadzenie rachunku bankowego oraz zgodnie z pisemną informacją przedsiębiorcy, w walucie właściwej dla wskazanego do rozliczeń rachunku bankowego, za wyjątkiem przypadków, w których zapłaty i rodzaj waluty regulują umowy z ARR. Jednocześnie zmieniono wzór umowy na dostarczanie gotowych produktów zakupionych na rynku dla organizacji charytatywnych w ramach tego mechanizmu, realizowanego w 2013 r.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zwrócenia uwagi wymaga fakt, że z tytułu rozliczenia zobowiązań wobec trzech podmiotów zagranicznych w ramach mechanizmu WPR *Dostarczanie nadwyżek żywnościowych najuboższej ludności Unii Europejskiej* i dwukrotnego przewalutowania kwoty tych zobowiązań Agencja – w związku z różnicami kursowymi w dniach dokonywania przelewów – poniosła wydatki w wysokości 266.146,78 zł. Kwotę tę ARR pokryła ze środków własnych i ujęła w korekcie planu finansowego za 2012 r. zatwierdzonej przez Ministra RiRW w dniu 20 grudnia 2012 r. Poniesione koszty w wysokości 266.146,78 zł pomniejszyły wynik finansowy za rok 2012 i stan środków finansowych ARR na koniec 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 2046–2047, 2057–2246, 2500–2614)

4.2. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Opis stanu
faktycznego

W 2012 r. zatrudnienie w ARR w przeliczeniu na etaty wyniosło 1.170,24 i było o 79,76 etatów, tj. o 6,4% niższe od wielkości zaplanowanej w wysokości 1.250. Zatrudnienie to wyniosło: w Centrali 528,25 etatów, a w 16 Oddziałach Terenowych ARR (OT ARR) 641,99 etatów.

Różnice pomiędzy planem zatrudnienia na 2012 r., a jego wykonaniem w 2012 r. spowodowane były m.in.: przedłużeniem udzielonych w poprzednich latach urlopów wychowawczych, zakończeniem zatrudnienia przez pracowników oraz koniecznością zapewnienia możliwości elastycznego dostosowania zatrudnienia do okresowo zwiększających się zadań Agencji przez pozostawienie rezerwy etatowej do dyspozycji Prezesa ARR.

(dowód: akta kontroli str. 140–141)

Koszty wynagrodzeń osobowych¹⁴ w 2012 r. wyniosły łącznie 65.356 tys. zł i były niższe o 40 tys. zł, tj. o 0,06%, od zaplanowanych w wysokości 65.396 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe przypadające na 1 etat wyniosło w ARR 4.654 zł i było o 1,3% wyższe niż w 2011 r. Przyczyną wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia osobowego przypadającego na 1 etat w 2012 r. był m.in. wzrost indywidualnej wysokości premii miesięcznej oraz wzrost absencji chorobowej pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 98)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe przypadające na etat¹⁵, tj. p.o. Prezesa ARR, Zastępców Prezesa ARR, Głównego Księgowego ARR w 2012 r. nie przekraczało wysokości określonej w ustawie z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 98,107)

W 2012 r. na składki od wynagrodzeń wydatkowano łącznie 25.772,9 tys. zł, z tego na: składki emerytalne 12.355,6 tys. zł, składki rentowe 4.970,3 tys. zł, składki wypadkowe 435,6 tys. zł, składki na Fundusz Pracy 1.290 tys. zł, ubezpieczenie chorobowe 1.586,9 tys. zł, ubezpieczenie zdrowotne 5.164,9 tys. zł, zwrot składek z lat ubiegłych – 30,4 tys. zł. Przekazane środki na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych wyniosły 1.360,4 tys. zł. Należne wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) wyniosły 960,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 108–139)

W 2012 r. z bezosobowego funduszu wynagrodzeń w ramach umów zlecenia oraz umów o dzieło Agencja wypłaciła 607,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 99–104)

W planie finansowym ARR na 2012 r. (po zmianach) kwota wynagrodzeń ogółem wyniosła 66.898 tys. zł i była tożsama z kwotą wynagrodzeń zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2011. Zaplanowana kwota wynagrodzeń osobowych i bezosobowych była zgodna z art. 24 i 26 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej¹⁷.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁴ Z wyłączeniem odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych, odpraw dla zwolnionych pracowników, wynagrodzenia wypłaconego z wyroku sądu, ekwiwalentów za niewykorzystany urlop.

¹⁵ Bez nagrody jubileuszowej, nagrody rocznej, świadczeń dodatkowych.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 254.

¹⁷ Dz. U. Nr 291, poz. 1707.

4.3. Zamówienia publiczne

Opis stanu
faktycznego

W 2012 r. Agencja udzieliła 45 zamówień na dostawy i usługi o łącznej wartości netto 6.051 tys. zł, których jednostkowa wartość przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 14.000 EUR i była mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych¹⁸. Agencja udzieliła także 10 zamówień na dostawy i usługi o łącznej wartości netto 17.406 tys. zł, o wartości jednostkowej równej lub przekraczającej kwoty określone w ww. przepisach.

(dowód: akta kontroli str. 2323–2420)

ARR złożyła do Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych w 2012 r., w terminie zgodnym z art. 98 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

Zbadano 4 losowo wybrane postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o łącznej wartości 6.999,7 tys. zł¹⁹. Dokumentacja badanych przetargów była uporządkowana chronologicznie.

W badanych przypadkach nie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 2331–2348)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.4. Zobowiązania

Opis stanu
faktycznego

Zobowiązania Agencji (związane z administracją) na dzień 31 grudnia 2012 r. wyniosły 9.577 tys. zł²⁰ i stanowiły 184,7% wykonania za 2011 r. Zobowiązania dotyczyły przede wszystkim zobowiązań wobec MRiRW – 6.900 tys. zł (72,1%) z tytułu zwrotu dotacji budżetowej, zobowiązań z tytułu dopłat – 1.050 tys. zł (11,0%) oraz zobowiązań z tytułu wadium i kaucji – 890 tys. zł (9,3%).

Zobowiązania dotyczące działalności Agencji związanej z realizacją mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej na dzień 31 grudnia 2012 r. wyniosły ogółem 41.504 tys. zł i stanowiły 81% stanu zobowiązań na koniec 2011 r. Zobowiązania powstały między innymi z tytułu wpłaconych przez przedsiębiorców zabezpieczeń gotówkowych na realizację mechanizmów WPR – 23.446 tys. zł (56,5%), z tytułu dopłat – 11.769 tys. zł (28,4%), oraz z tytułu dostarczania nadwyżek żywności najuboższej ludności UE – 3.132 tys. zł (7,6%).

Zobowiązania wymagalne na dzień 31 grudnia 2012 r. nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 1121–1127, 1288–1289)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

¹⁸ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹⁹ Badanie pod kątem prawidłowości wyboru trybu wyłonienia wykonawcy i przeprowadzenia postępowania przeprowadzono z użyciem kwestionariuszy: C – postępowanie w trybie zamówienia z wolnej ręki, B – postępowanie w trybie zamówienia o cenę, D – postępowanie w trybie negocjacji bez ogłoszenia (nie występowało), kwestionariusza do badania trybu nieograniczonego – załącznik nr 8 opublikowany w Przeglądzie Metodycznym NIK Nr 1/2012.

²⁰ Wykonanie zobowiązań wykazane w planie finansowym wynosiło 8.557 tys. zł. Zobowiązania ujemne w planie finansowym nie uwzględniają zobowiązań na łączną kwotę 1.020 tys. zł z tytułu: wadium i kaucji (891 tys. zł), zobowiązań dotyczących rozliczeń z pracownikami (17 tys. zł) oraz zobowiązań dotyczących Funduszy Promocji Mleka (112 tys. zł).

5. Rzetelność sprawozdań

Opis stanu
faktycznego

Dane za 2012 r. wykazane w kwartalnych sprawozdaniach o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N), rocznym sprawozdaniu uzupełniającym o stanie należności z tytułu papierów wartościowych (Rb-UN), kwartalnych sprawozdaniach o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z), kwartalnych sprawozdaniach z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb-35), kwartalnych sprawozdaniach z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2012 r. planu finansowego agencji wykonawczej (Rb-40) oraz rocznym sprawozdaniu uzupełniającym o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych (Rb-UZ) były zgodne z ewidencją księgową. Wyżej wymienione sprawozdania zostały przekazane terminowo²¹.

Sprawozdania półroczne i roczne BZ-2 z wykonania planu finansowego agencji wykonawczej w układzie zadaniowym były zgodne z ewidencją księgową i zostały przekazane Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi terminowo²².

Sprawozdanie F-01/I-01 o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe za 2012 r. zostało sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych ARR i w wymaganym terminie przekazane do GUS tj. 11 lutego 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 578–713, 778–789, 968–1002)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie terminowość i rzetelność sporządzonych przez ARR sprawozdań budżetowych.

6. Wykonanie zadań

6.1. Planowanie i wykonanie budżetu zadaniowego

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z zasadami opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na 2012 r. Agencja 14 kwietnia 2011 r. przedłożyła Ministrowi RiRW projekt budżetu państwa w układzie zadaniowym na 2012 r. na formularzach BZ-1, BZ-2, BZ-3, BZ-RC wraz z uzasadnieniem.

Ministerstwo Rolnictwa i Rolnictwa Wsi pismem z dnia 31 stycznia 2012 r. przekazało Agencji do wiadomości informację o wydatkach budżetu państwa w przyjętym przez Radę Ministrów projekcie ustawy budżetowej na rok 2012 w układzie zadaniowym, który obejmował 2 zadania: 15.5. Kształtowanie i koordynacja polityki zagranicznej i 21.7. Realizacja Wspólnej Polityki Rolnej oraz pomocy krajowej. W wyniku korekty wydatków, plan w układzie zadaniowym w 2012 r. zmieniano 5 – krotnie, w tym dwukrotnie pod względem wysokości zakładanych mierników.

W ramach zadania 15.5. Kształtowanie i koordynacja polityki zagranicznej wypłacono łącznie 20,0 tys. zł tj. 44,44% z planowanych 45,0 tys. zł. Planowane wydatki nie zostały zrealizowane w związku z decyzją Ministra Finansów dotyczącą m.in. braku możliwości realizacji wydatkowania środków na wynagrodzenia w ARR

²¹ Zgodnie z załącznikiem nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247), do Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 21 lutego 2013 r. oraz Ministra Finansów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103).

²² Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

z tytułu wykonywania zadań wynikających z realizacji programu wieloletniego „Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.” Na 2012 r. zostały zaplanowane 2 sprawozdania kwartalne przedłożone Pełnomocnikowi²³, za pośrednictwem Ministra RiRW. Agencja przedłożyła 4 sprawozdania kwartalne z realizacji zadania.

W ramach zadania 21.7. „Realizacja Wspólnej Polityki Rolnej oraz pomocy krajowej” zaplanowane wydatki w wysokości 936.348,0 tys. zł, zostały zrealizowane w kwocie 927.188,2 tys. zł tj. w 99%. Na realizację podzadania 21.7.2. „Pomoc krajowa i wspólnotowa inna niż WPR” wydatkowano 238.523,6 tys. zł oraz podzadania 21.7.3. „Wspieranie realizacji WPR Unii Europejskiej” – 688.664,6 tys. zł.

Do monitorowania stopnia realizacji celów powyższego zadania, jego podzadań i działań wykorzystano 2 mierniki: liczbę uczniów korzystających z dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych oraz liczbę wydanych decyzji.

Miernik „Liczba uczniów korzystających z dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych” na 2012 r. został zaplanowany na poziomie 1.730.557 uczniów. Miernik ten został niedoszacowany. Wykonanie wyniosło 2.130.000 uczniów. Zrealizowana wartość miernika obejmowała ogólną liczbę uczniów biorących udział w programie, wynikającą z liczby złożonych wniosków o dopłatę. Liczba wydanych decyzji w ramach zadania 21.7. wyniosła 183.521, tj. 92,2% planowanej.

(dowód: akta kontroli str. 779–789)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.2. Rozliczenie dotacji budżetowych na administrowanie mechanizmami krajowymi i działalność administracyjną, zgodnie z ustawą budżetową na 2012 r. oraz w oparciu o umowy podpisane pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Opis stanu
faktycznego

Na administrowanie mechanizmami krajowymi i działalność administracyjną w 2012 r. Agencja dysponowała środkami z dotacji budżetowych w kwocie łącznej 347.263,0 tys. zł – otrzymanymi w ramach:

- dotacji podmiotowej w wysokości 335.534 tys. zł, z tego wydatkowała kwotę 331.482,2 tys. zł (98,8% planu po zmianach), w tym na funkcjonowanie (administrację) Agencji 125.181,2 tys. zł oraz na realizację mechanizmów krajowych 206.301 tys. zł. Dotacja podmiotowa była przekazywana przez MRiRW w terminach i kwotach wynikających z zapotrzebowań składanych przez Agencję. Niewykorzystaną kwotę dotacji podmiotowej w wysokości 4.051,8 tys. zł Agencja zwróciła terminowo na rachunek MRiRW.

(dowód: akta kontroli str.:931–936;1134–1136)

²³ Pełnomocnik Rządu do spraw Przygotowania Organów Administracji Rządowej i Sprawowania przez Rzeczpospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej, powołany na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2008 r. – do koordynacji zadań związanych z przygotowaniem do Prezydencji.

– dotacji celowych w łącznej wysokości 11.729,0 tys. zł – na podstawie umów zawartych z Ministrem RiRW:

- o na wykonanie zadań z zakresu inwestycji i zakupów inwestycyjnych w kwocie 10.454 tys. zł. Agencja w ww. zakresie wykorzystała środki w łącznej wysokości 8.119,6 tys. zł, co stanowiło 77,7 % przyznanej dotacji. Środki przeznaczone na oprogramowanie i infrastrukturę informatyczną, utrzymanie i rozwój infrastruktury technicznej oraz zakup środków transportu. Niższe niż planowano wydatki zrealizowano w szczególności z powodu mniejszego niż szacowano zapotrzebowania biur merytorycznych Agencji na modernizację systemów informatycznych. Niewykorzystane środki w wysokości 2.334,4 tys. zł ARR zwróciła terminowo na rachunek MRiRW.

(dowód: akta kontroli str.: 1215–1242)

- o na realizację części zadań wynikających z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich²⁴ – wsparcie procesu wdrażania działania „Działania informacyjne i promocyjne” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 – w kwocie 1.230 tys. zł. Środki zostały wykorzystane w wysokości 1.116,0 tys. zł, tj. w 90,7%. Niższe niż planowano wydatki wynikały głównie z dokonania wyboru konkurencyjnych ofert na zakup materiałów i wyposażenia, a także z rezygnacji z jednego z zadań szkoleniowych pracowników ARR. Niewykorzystane środki w wysokości 114 tys. zł ARR zwróciła terminowo na rachunek MRiRW.

(dowód: akta kontroli str.: 1154–1214)

- o na wykonanie zadań wynikających z realizacji programu wieloletniego pn. *Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.* W ramach powyższej umowy zaplanowano dwa zadania na kwotę 45 tys. zł. Agencja zrealizowała jedno z nich na kwotę 20 tys. zł. Drugie zadanie pn. *System motywacyjno-łojalnościowy w ramach programu wieloletniego: Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.* nie zostało zrealizowane z powodu braku zgody Ministra Finansów na zwiększenie środków na wynagrodzenia w ARR. Niewykorzystane środki w wysokości 25 tys. zł ARR zwróciła terminowo na rachunek MRiRW.

(dowód: akta kontroli str.: 1243–1338)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.3. Rozliczenie dotacji budżetowych na administrowanie przez ARR mechanizmami Wspólnej Polityki Rolnej

Opis stanu
faktycznego

Agencji Rynku Rolnego przyznano w ramach § 2007 środki w wysokości 296.558 tys. zł. W planie po zmianach środki te zostały zwiększone o 192.471 tys. zł, tj. do wysokości 489.029 tys. zł.

Wykonanie wydatków na prefinansowanie zadań związanych z WPR (§ 2007), wyniosło 488.873 tys. zł, tj. 99,9 %. Na kwotę tę składały się środki otrzymane w ramach dotacji celowej z MRiRW w kwocie 484.613 tys. zł oraz środki w kwocie 4.260 tys. zł uzyskane ze zmniejszonych zapotrzebowań przeznaczonych na finansowanie WPR.

Zbadano wszystkie zapotrzebowania złożone przez ARR środki na realizację WPR w 2012 r.

²⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 173.

Stwierdzono, że 122 zapotrzebowania zawierały wszystkie elementy określone w § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej²⁵. Pomniejszenia kwot w zapotrzebowaniach były zgodne z wymaganiami określonymi w § 5 ust. 2 i ust. 3, a zapotrzebowania były składane do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Finansów w terminach określonych w § 5 ust. 5 tego rozporządzenia.

W jednym przypadku, dotyczącym zapotrzebowania nr CE/GK/P3F12/2012/12 /02 z dnia 19 grudnia 2012 r., polecenia zapłaty nie zostały zrealizowane terminowo, tj. w dniu 27 grudnia 2012 r., z powodu nie wpłynięcia środków do godz. 15.50 na rachunek bankowy ARR. Polecenia zapłaty z ww. zapotrzebowania zostały zrealizowane w dniu 28 grudnia 2012 r.

(dowód; akta kontroli str. 144–148, 151–156, 158–165)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.4. Wykorzystanie środków finansowych w 2012 r. na administrowanie przez ARR płatnościami uzupełniającymi, współfinansowanymi mechanizmami WPR i podatkiem VAT od WPR

Opis stanu
faktycznego

Na powyższe cele zaplanowano środki w kwocie 146.502 tys. zł. Środki przyznane Agencji w 2012 r. w ramach krajowych płatności WPR wyniosły 95.502 tys. zł²⁶, z tego na: współfinansowanie – 29.974 tys. zł, płatności uzupełniające – 40.043 tys. zł oraz podatek VAT – 25.485 tys. zł.

W ramach płatności uzupełniających Agencja w 2012 r. wykorzystwała łącznie 40.013 tys. zł (99% planowanej kwoty), z tego na: płatności uzupełniające dla plantatorów ziemniaków skrobiowych kwotę 39.645 tys. zł oraz płatności uzupełniające dla producentów surowca tytoniowego 368 tys. zł.

Na współfinansowanie mechanizmów WPR Agencja wykorzystwała kwotę 29.052 tys. zł (96% planu), w tym na program poprawy produkcji i sprzedaży produktów pszczelarskich 10.261 tys. zł, na programy działań informacyjnych i promocyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych 9.600 tys. zł oraz na Program „Owoce w szkole” kwotę 9.191 tys. zł.

Finansowanie podatku VAT od WPR wyniosło 24.019 tys. zł (94,2% planu).

Powyższe wydatki zostały ujęte w księgach rachunkowych Agencji.

(dowód; akta kontroli str.: 242–254; 965–967)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

²⁵ Dz. U. Nr 4, poz. 28 ze zm.

²⁶ W ustawie budżetowej na ww. cele zaplanowano środki w kwocie 146.502 tys. zł (w tym dotacja celowa w kwocie 1.000 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie pomocy technicznej w ramach PROW 2007–2013, wykazana w planie finansowym ARR na 2012 r.). W dniu 3 kwietnia 2012 r. Minister RiRW zdecydował o blokadzie środków w wysokości 50.000 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie krajowych płatności WPR.

7. Realizacja wniosków pokontrolnych NIK

Opis stanu
faktycznego

Po kontroli wykonania planu finansowego przez Agencję Rynku Rolnego w 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli w wystąpieniu pokontrolnym nie sformułowała wniosków pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str.:2003–2045)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

8. System kontroli i nadzoru

Opis stanu
faktycznego

W 2012 Biuro Kontroli Wewnętrznej ARR (BKW) zaplanowało 12 kontroli w ramach 5 tematów dotyczących: handlu zagranicznego na rynku wołowiny i cielęciny oraz wieprzowiny; zarządzania informacją; dywersyfikacji przemysłu cukrowniczego; obsługi prawnej oraz dopłat do materiału siewnego. Plan kontroli BKW został zrealizowany. W przypadku dwóch kontroli postępowanie kontrolne jest w toku. Dodatkowo w 2012 r. BKW przeprowadziło 2 kontrole doraźne.

(dowód: akta kontroli str.:2008–2027)

ARR w 2012 r. wykonała 12.660 kontroli technicznych obejmujących 27 mechanizmów administrowanych przez Agencję.

(dowód: akta kontroli str.:2029–2044)

W 2012 r. w ARR przeprowadzono 13 planowanych zadań audytowych. Sprawozdanie z wykonania planu audytu zostało złożone Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi w wymaganym terminie, tj. do 15 lutego 2013 r.

W 2012 r. ARR była poddana 5 audytom zewnętrznym, w tym dwa zostały przeprowadzone przez Europejski Trybunał Obrachunkowy, dwa przez Komisję Europejską oraz jeden przez Ministerstwo Finansów.

(dowód: akta kontroli str.:1936–1991)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

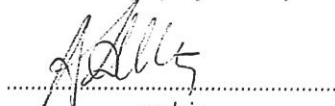
Radca Prezesa NIK
p.o. Dyrektora
Wojciech Jadacki

Kontrolerzy
Ewa Całczyńska
Doradca techniczny

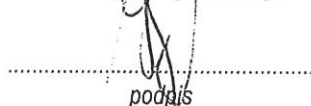

podpis

podpis

Anna Dalecka
Główny specjalista k.p.

podpis

Jacek Kalbarczyk
Główny specjalista k.p.

podpis

Załącznik 2. Realizacja planu finansowego

Część A

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2011 r.	2012 r.			6:3	6:4	6:5
			Plan na 2012r. wg ustawy budżetowej (Zał. Nr 12)	Plan po zmianach	Wykonanie			
			w tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU , w tym:		-	-	-	-	-	-
	Środki pieniężne	10 128	-	1 270	1 270	12,5	-	100,0
	Należności	67	-	70	70	104,5	-	100,0
	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek	-	-	-	-	-	-	-
	w tym: od jednostek sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-
	Zobowiązania	8 610	48 476	2 266	2 266	26,3	4,7	100,0
	w tym: z tytułu zaciągniętego kredytu,	-	-	-	-	-	-	-
	w tym: pozostałe, z tego:	8 610	48 476	2 266	2 266	26,3	4,7	100,0
	Wymagalne	-	38 112	-	-	-	-	-
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	329 687	402 304	357 416	351 605	106,6	87,4	98,4
1	Przychody z prowadzonej działalności	1 404	-	1 500	1 634	116,4	-	108,9
2	Dotacje z budżetu państwa	318 563	397 145	347 263	340 738	107,0	85,8	98,1
2.1	Podmiotowa	308 510	386 691	335 534	331 482	107,4	85,7	98,8
2.2	Przedmiotowa	-	-	-	-	-	-	-
2.3	Celowa	852	-	1 275	1 136	133,3	-	89,1
2.4	celowa (na finansowanie projektów z udziałem środków UE)	-	-	-	-	-	-	-
	w tym na współfinansowanie	-	-	-	-	-	-	-
2.5	celowa (na finansowanie projektów z udziałem środków UE):	-	-	-	-	-	-	-
	w tym na współfinansowanie	-	-	-	-	-	-	-
2.6	na inwestycje i zakupy inwestycyjne	9 201	10 454	10 454	8 120	88,3	77,7	77,7
3	Pozostałe przychody	9 720	5 159	8 653	9 233	95,0	179,0	106,7
III	KOSZTY OGÓŁEM	327 119	364 749	318 042	350 082	107,0	96,0	110,1
1	Koszty funkcjonowania	142 540	140 567	142 779	140 227	98,4	99,8	98,2
1.1	Amortyzacja	9 949	12 150	11 200	10 909	109,6	89,8	97,4
1.2	Materiały i energia	3 872	3 486	3 463	3 358	86,7	96,3	97,0
1.3	Usługi obce	40 167	41 147	42 483	41 089	102,3	99,9	96,7
1.3.1	- remonty	107	582	292	277	258,9	47,6	94,9
1.3.2	- pozostałe	40 060	40 565	42 191	40 812	101,9	100,6	96,7
1.4	Podatki i opłaty, w tym:	1 015	1 252	1 065	1 015	100,0	81,1	95,3
1.4.1	- podatek akcyzowy i VAT	-	-	-	-	-	-	-
1.4.2	- podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	-	-	-	-	-	-	-
1.4.3	- opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów	-	-	-	-	-	-	-
1.4.4	- inne	1 015	1 252	1 065	1 015	100,0	81,1	95,3
1.5	Wynagrodzenia	67 561	66 898	66 898	66 805	98,9	99,9	99,9
1.5.1	- osobowe	67 070	66 238	66 238	66 198	98,7	99,9	99,9
1.5.2	- pozostałe	491	660	660	607	123,6	92,0	92,0
1.6	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	12 212	13 013	13 643	13 284	108,8	102,1	97,4
1.6.1	- składki na ubezpieczenie społeczne	9 474	9 988	10 866	10 634	112,2	106,5	97,9
1.6.2	- składki na Fundusz Pracy	1 343	1 639	1 391	1 290	96,1	78,7	92,7
1.6.3	- składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	-	-	-	-	-	-	-
1.6.4	- świadczenia socjalne	1 395	1 386	1 386	1 360	97,5	98,1	98,1
1.6.5	- składki na Fundusz Emerytur Pomostowych	-	-	-	-	-	-	-
1.6.6	- inne	-	-	-	-	-	-	-
1.7	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	1 890	-	338	338	17,9	-	100,0
1.8	Pozostałe	5 874	2 621	3 689	3 429	58,4	130,8	93,0
2	Koszty realizacji zadań ustawowych	180 193	220 172	171 499	206 070	114,4	93,6	120,2
	Dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych „Szkłanka mleka”	88 797	118 000	104 999	105 926	119,3	89,8	100,9
	Wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego	91 396	99 672	64 000	97 882	107,1	98,2	152,9
	Działania promocyjne i informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych	-	2 500	2 500	2 262	-	90,5	90,5
2.1	z tego realizowane przez inne podmioty	-	-	-	-	-	-	-
3	Pozostałe koszty	4 386	4 010	3 764	3 785	86,3	94,4	100,6
IV	WYNIK BRUTTO (II - III)	2 568	37 555	39 374	1 523	59,3	4,1	3,9

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2011 r.	2012 r.			6:3	6:4	6:5
			Plan na 2012r. wg ustawy budżetowej (Zał. Nr 12)	Plan po zmianach	Wykonanie			
			w tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
V	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	-	-	-	-	-	-	-
1	Podatek dochodowy od osób prawnych	-	-	-	-	-	-	-
2	Pozostałe obciążenia wyniku finansowego, w tym:	-	-	-	-	-	-	-
VI	WYNIK NETTO (IV - V)	2 568	37 555	39 374	1 523	59,3	4,1	3,9
VII	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE	9 201	10 454	10 531	8 189	89,0	78,3	77,8
VIII	ŚRODKI PRZYZNANE INNYM PODMIOTOM	-	-	-	-	-	-	-
1	Środki przekazane na realizację zadań bieżących dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-
IX	PRZEZNACZENIE NADWYŻKI ŚRODKÓW FINANSOWYCH	-	-	737	569	-	-	77,2
1	Wpłata do budżetu państwa	-	-	331	563			170,1
2	Pozostałość nadwyżki środków	-	-	406	6			1,5
X	STAN NA KONIEC ROKU, w tym:	-	-	-	-	-	-	-
	Środki pieniężne	3 251	-	737	7 085	217,9	-	961,3
	Należności, w tym:	41	-	134	4 325	10 548,8	-	3 227,6
	z tytułu udzielonych pożyczek	-	-	-	-	-	-	-
	od jednostek sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-
	Zobowiązania, w tym:	2 312	10 379	406	8 557	370,1	82,5	2 107,6
	z tytułu zaciągniętego kredytu	-	-	-	-	-	-	-
	pozostałe, z tego:	2 312	10 379	406	8 557	370,1	82,5	2 107,6
	- wymagalne	-	-	-	-	-	-	-

Część B

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2011 r.	2012 r.			6:3	6:4	6:5
			Plan na 2012r. wg ustawy budżetowej (Zał. Nr 12)	Plan po zmianach	Wykonanie			
			w tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	STAN ŚRODKÓW NA POCZĄTEK ROKU	10 128	-	1 270	1 270	12,5	-	100,0
II	DOCHODY	328 060	398 153	351 329	351 110	107,0	88,2	99,9
1	Dotacje ogółem, z tego	320 701	397 145	347 263	347 263	108,3	87,4	100,0
1.1	Podmiotowa	309 006	386 691	335 534	335 534	108,6	86,8	100,0
1.2	Przedmiotowa	-	-	-	-	-	-	-
1.3	celowa,	1 595	-	1 275	1 275	79,9		100,0
1.4	celowa (na finansowanie projektów z udziałem środków UE),	-	-	-	-	-	-	-
	w tym na współfinansowanie	-	-	-	-	-	-	-
1.5	celowa (na finansowanie projektów z udziałem środków UE),	-	-	-	-	-	-	-
	w tym na współfinansowanie	-	-	-	-	-	-	-
1.6	na inwestycje i zakupy inwestycyjne	10 100	10 454	10 454	10 454	103,5	100,0	100,0
2	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	-	-	-	-	-	-	-
3	Pozostałe dochody	7 359	1 008	4 066	3 847	52,3	381,7	94,6
III	WYDATKI	334 937	398 153	351 862	345 295	103,1	86,7	98,1
1	Wydatki na funkcjonowanie Agencji, w tym:	138 225	129 415	132 691	130 791	94,6	101,1	98,6
1.1	Materiały i energia	4 047	3 480	3 377	3 296	81,4	94,7	97,6
1.2	Usługi obce	40 038	41 140	42 416	41 430	103,5	100,7	97,7
	- remonty	107	581	280	279	260,7	48,0	99,6
	- pozostałe	39 931	40 559	42 136	41 151	103,1	101,5	97,7
1.3	Podatki i opłaty	1 009	1 252	1 066	1 017	100,8	81,2	95,4
	- inne	1 009	1 252	1 066	1 017	100,8	81,2	95,4
1.4	- Wynagrodzenia	67 561	66 898	66 898	66 805	98,9	99,9	99,9
	- osobowe	67 070	66 238	66 238	66 198	98,7	99,9	99,9
	- pozostałe	491	660	660	607	123,6	92,0	92,0
1.5	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	12 192	13 013	13 643	13 266	108,8	101,9	97,2
	- składki na ubezpieczenie społeczne	9 457	9 988	10 866	10 616	112,3	106,3	97,7
	- składki na Fundusz Pracy	1 340	1 639	1 391	1 290	96,3	78,7	92,7
	- świadczenia socjalne	1 395	1 386	1 386	1 360	97,5	98,1	98,1
1.6	Pozostałe	13 378	3 632	5 291	4 977	37,2	137,0	94,1
2	Wydatki majątkowe	9 378	10 454	10 531	8 189	87,3	78,3	77,8
3	Środki przyznane innym podmiotom	-	-	-	-	-	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2011 r.	2012 r.			6:3	6:4	6:5
			Plan na 2012r. wg ustawy budżetowej (Zał. Nr 12)	Plan po zmianach	Wykonanie			
			w tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Pozostałe wydatki	187 334	258 284	208 640	206 315	110,1	79,9	98,9
	dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych "Szkłanka mleka"	95 894	146 000	106 140	106 132 ^{1/}	110,7	72,7	99,99
	wsparcie finansowe zużycia kwalifikowanego materiału siewnego	91 440	109 784	100 000	97 892 ^{2/}	107,1	89,2	97,9
	działania promocyjne i informacyjne dotyczące promowania produktów rolnych	-	2 500	2 500	2 291 ^{3/}		91,6	91,6
IV	STAN ŚRODKÓW NA KONIEC ROKU (I+II-III)	3 251	-	737	7 085	217,9	-	961,3

^{1/} Łączne wydatki na dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych w 2012 roku wyniosły 106 133 tys. zł, z tego 1 tys. zł stanowiło środki zwrócone z tytułu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków w ramach w/w mechanizmu (1 tys. zł - zwrot w 2012r.). Kwota niewykorzystanej dotacji zwrócona do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z tytułu dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych w 2012 roku wyniosła 8 tys. zł.

^{2/} Łączne wydatki na dopłaty do materiału siewnego - de minimis w 2012 roku wyniosły 98 047 tys. zł, z tego 168 tys. zł stanowiło środki zwrócone z tytułu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków w ramach w/w mechanizmu w 2012 roku. W tabeli powyżej wydatki na dopłaty do materiału siewnego – de minimis w 2012 roku zostały skorygowane o wartość zwrotów, które wpłynęły w 2012 roku (155 tys. zł). Kwota niewykorzystanej dotacji zwrócona do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z tytułu dopłaty do materiału siewnego - de minimis za 2012 rok wyniosła 2 121 tys. zł, kwota ta obejmuje zwroty od beneficjentów na kwotę 155 tys. zł, które wpłynęły w roku 2012 oraz zwroty od beneficjentów na kwotę 13 tys. zł, które wpłynęły w roku 2013 (łącznie 168 tys. zł).

^{3/} Kwota niewykorzystanej dotacji zwrócona do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z tytułu działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących promowania produktów rolnych w 2012 roku wyniosła 209 tys. zł.

Część C – Dane uzupełniające

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2011 r.	2012 r.			6:3	6:4	6:5
			Plan na 2012r. wg ustawy budżetowej (Zał. Nr 12)	Plan po zmianach	Wykonanie			
			w tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Zobowiązania wg wartości nominalnej	2 312	10 379	406	8 557	370,1	82,5	2 107,6
1.1	Papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-
1.2	Kredyty i pożyczki, w tym zaciągnięte od:	-	-	-	-	-	-	-
	- sektora finansów publicznych	-	-	-	-	-	-	-
	- pozostałych	-	-	-	-	-	-	-
1.3	Depozyty	-	-	-	-	-	-	-
1.4	Zobowiązania wymagalne	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie sprawozdania za IV kwartał Agencji Rynku Rolnego Rb-40 z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2012 r. planu finansowego.

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2011 r.			2012 r.					9:4
	Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenie*	Przeciętne wynagrodze nie miesięczne na 1 etat	Plan po zmianach		Wykonanie			
				Zatrudnienie	Wynagrodzenie*	Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenie*	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne na 1 etat	
Osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	osób	tys. zł	zł	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ARR ogółem, w tym:	1 201,0	66 205	4 594	1 250,0	65 396	1 170,2	65 356	4 654	101,3
Oddziały Terenowe	660,0	31 409	3 966	668,5	x	642,0	30 632	3 976	100,3
Centrala, w tym:	541,0	34 796	5 360	581,5	x	528,3	34 724	5 478	102,2
Prezes i zastępcy Prezesa	3,8	933	20 738	4,0	x	2,4	530	18 261	88,1

* Wynagrodzenie osobowe bez odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych, odpraw dla zwolnionych, wynagrodzenia wypłaconego z wyroku sądu, ekwiwalentów za niewykorzystany urlop (dotyczy osób zwolnionych), które w łącznej kwocie wynosiły: dla 2011 r. - 817 tys. zł, dla 2012 r. - 842 tys. zł. oraz bez wynagrodzeń dotyczących "Prezydencji" i "Moldowy", które w ogólnej kwocie wynagrodzeń wynosiły: dla roku 2011 - 62 tys. zł ("Prezydencja" 47 tys. zł, "Moldowa" 15 tys. zł), dla 2012 r. - 0 zł.

W planie finansowym ARR na 2012 r. (po zmianach) kwota wynagrodzeń ogółem wynosi 66.898 tys. zł, w tym:

- wynagrodzenia osobowe bez odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych, odpraw dla zwolnionych, ekwiwalentów za urlop, wynagrodzenia wypłaconego z wyroku sądowego 65.396 tys. zł
- odprawy emerytalne, nagrody jubileuszowe, odprawy dla zwolnionych, ekwiwalenty za urlop i wynagrodzenie wypłacone z wyroku sądowego 842 tys. zł
- wynagrodzenia bezosobowe 660 tys. zł.

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli wykonania planu finansowego Agencji w 2012 r.

Załącznik 4. Wydatki budżetu środków europejskich

Załącznik 4.1 – Wykorzystanie środków finansowych w 2012 r. na administrowanie przez Agencję Rynku Rolnego mechanizmami Wspólnej Polityki Rolnej (prefinansowanie)

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 1 grudnia 2012r.*	Plan po zmianach**	Wykonanie	5:4
		w tys. zł			%
1	2	3	4	5	6
1	Rynek zbóż	11 841	-	-	0,0
1.1	Refundacje	1	-	-	0,0
1.2	Interwencja	11 840	-	-	0,0
2.	Rynek mięsa	61 639	72 406	72 406	100,0
2.1	Refundacje	53 887	72 406	72 406	100,0
2.2	Dopłaty	7 752	-	-	0,0
3.	Rynek drobiu i jaj	2 276	1 730	1 730	100,0
3.1	Refundacje	2 276	1 730	1 730	100,0
3.2	Rekompensaty	-	-	-	0,0
4	Rynek mleka i przetworów mlecznych	99 357	40 941	40 941	100,0
4.1	Refundacje	6 123	82	82	100,0
4.2	Dopłaty	43 651	40 858	40 858	100,0
4.4	Interwencja	49 583	1	1	100,0
5.	Rynek skrobi	11 908	9 229	9 229	100,0
5.1	Refundacje	-	-	-	0,0
5.2	Dopłaty	11 908	9 229	9 229	100,0
6.	Rynek cukru	54 961	48 348	48 348	100,0
6.1	Refundacje	28	21	21	100,0
6.2	Dopłaty	-	-	-	0,0
6.3	Pomoc restrukturyzacyjna	54 933	144	144	100,0
6.4	Pomoc na rzecz dywersyfikacji		48 183	48 183	100,0
7.	Rynek produktów pszczelich	9 284	10 261	10 261	100,0
7.1	Dopłaty	9 284	10 261	10 261	100,0
8.	Rynek owoców i warzyw	36 661	27 633	27 572	99,8
8.1	Refundacje	-	-	-	0,0
8.2	Program "Owoce w szkole" – dopłaty	36 661	27 633	27 572	99,8
8.3	Dopłaty	-	-	-	0,0
9	Rynek suszu paszowego	1 237	262	262	100,0
9.1	Dopłaty	1 237	262	262	100,0
10.	Rynek lnu i konopi	698	200	199	100,0
10.1	Dopłaty	698	200	199	100,0
11.	Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE	260 412	261 924	261 924	100,0
12.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych - dopłaty	21 635	16 095	16 001	99,4
Ogółem		571 909	489 029	488 873	100,0

* W projekcie ustawy budżetowej na 2012r. Agencji przyznano w ramach paragrafu 2007 środki w wysokości 296.558 tys. zł.

** Plan po zmianach stanowi wartość środków przyznanych Agencji w ramach paragrafu 2007 w wysokości 296.558 tys. zł powiększony zgodnie z pismem MRiRW z dnia 21.09.2012r., znak: Fwe434-622d/2012 o kwotę 192.471 tys. zł, tj. do wysokości 489.029 tys. zł.

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli wykonania planu finansowego Agencji w 2012 r.

Załącznik 4.2 – Wykorzystanie środków finansowych w 2012 r. na administrowanie przez Agencję Rynku Rolnego płatnościami uzupełniającymi, współfinansowanymi mechanizmami WPR i podatkiem VAT od WPR

L.p.	Wyszczególnienie	Plan - zgodnie z ustawą budżetową na 2012 r.	Plan po zmianach	Wykonanie w tys. zł.	5/4
1	2	3	4	5	6
		w tys. zł			%
	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, w tym	145 502	95 502	93 084	97,5
1.	Płatności uzupełniające	93 725	40 043	40 013	99,9
1.1	Płatności uzupełniające dla plantatorów ziemniaków skrobiowych	52 138	39 648	39 645	100,0
1.2	Płatności uzupełniające dla producentów surowca tytoniowego	41 587	395	368	93,2
2.	Współfinansowane mechanizmy WPR	34 823	29 974	29 052	96,9
2.1	Program poprawy produkcji i sprzedaży produktów pszczelarskich	9 284	11 176	10 261	91,8
2.2	Programy działań informacyjnych i promocyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	13 319	9 607	9 600	99,9
2.3	Program "Owoce w szkole"	12 220	9 191	9 191	100,00
3.	Finansowanie podatku VAT od WPR	16 954	25 485	24 019	94,3

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli wykonania planu finansowego Agencji w 2012 r.

Załącznik 5. Wykonanie planu rzeczowego w 2012 r. administrowania przez Agencję Rynku Rolnego mechanizmami WPR, pomocy krajowej oraz płatności uzupełniających

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Plan na 2012 r. (z 01.12.2011 r.)	Wykonanie	4:5 (%)
1	2	3	4	5	6
I.	PREFINANSOWANIE				
1.	Rynek zbóż	tys. ton	30,0	0,0	0,0
1.1.	Refundacje	x	x	x	x
1.2.	Interwencja	tys. ton	30,0	0,0	0,0
2.	Rynek mięsa czerwonego	x	x	x	x
2.1.	Refundacje mięsa i przetworów	tys. ton	70,0	82,8	118,3
2.2.	Refundacje do żywych zwierząt	szt.	500	322	64,4
2.3.	Dopłaty	tys. ton	5,0	0	0,0
3.	Rynek drobiu i jaj	x	x	x	x
3.1.	Refundacje do mięsa i produktów jajecznych	tys. ton	2,3	1,5	65,2
3.2.	Refundacje do drobiu żywego	mln szt.	0	1,8	-
4.	Rynek mleka i przetworów mlecznych	tys. ton	78,0	52,8	67,7
4.1.	Refundacje	tys. ton	6,0	0,166	2,8
4.2.	Interwencja	tys. ton	7,0	0,0	0,0
4.3.	Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych	tys. ton	65,0	52,66	81,0
4.4.	Dopłaty do prywatnego przechowywania masła	tys. ton	0,300	0,247	82,4
5.	Rynek skrobi	tys. ton	144,985	96,2	66,3
5.1.	Dopłaty	tys. ton	144,985	96,2	66,3
6.	Rynek cukru	tys. ton	0,0	0,0	100,0
6.1.	Refundacje	tys. ton	0,014	0,014	100,0
6.2.	Pomoc restrukturyzacyjna	x	x	x	x
6.3.	Pomoc na rzecz dywersyfikacji	x	x	x	x
7.	Rynek produktów pszczelich	zawarte umowy (szt.)	347	331	95,4
7.1.	Dopłaty	zawarte umowy (szt.)	347	331	95,4
8.	Rynek owoców i warzyw	x	x	x	x
8.1.	Owoce w szkole	x	x	x	x
9.	Rynek suszu paszowego	tys. ton	13,538	1,272	9,4
9.1.	Dopłaty	tys. ton	13,538	1,272	9,4
10.	Rynek lnu i konopi	tys. ton	1,386	0,496	35,8
10.1.	Dopłaty	tys. ton	1,386	0,496	35,8
11.	Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności UE	x	x	x	x
12.	Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych	x	x	x	x
II.	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWANA Z BUDŻETU KRAJOWEGO				
1.	Płatności uzupełniające				
1.1.	Płatności uzupełniające dla producentów surowca tytoniowego płatność związana z produkcją	tys. ton	x	0,0	-
1.2.	Płatności uzupełniające dla producentów surowca tytoniowego płatność niezwiązana z produkcją	tys. ton	x	0,071	-
1.3.	Płatność dla producentów rolnych w sektorze skrobi ziemniaczanej związana z produkcją	tys. ton	144,985	102,243	70,5
1.4.	Płatność dla producentów rolnych w sektorze skrobi ziemniaczanej niezwiązana z produkcją	tys. ton	0,0	92,735	-
2.	Mechanizmy krajowe				
2.1.	Dopłata krajowa do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych	mln litrów	51,0	47,00	92,2
2.2.	Dopłaty do materiału siewnego	tys. ha	827,0	884,9	107,0
2.3.	Działania Agencji Rynku Rolnego w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych, w szczególności produktów rolnictwa ekologicznego, produktów regionalnych i tradycyjnych oraz innych wytwarzanych w ramach uznanych systemów jakości żywności	zrealizowane działania	x	333	-

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli wykonania planu finansowego Agencji w 2012 r.

Załącznik 6. Kalkulacja oceny końcowej

Oceny wykonania planu finansowego Agencji Rynku Rolnego dokonano stosując kryteria¹⁶ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2012 roku¹⁷.

Przychody P: 351.605 tys. zł

Koszty K: 350.082 tys. zł

Łączna kwota G: 701.687 tys. zł (kwota przychodów + kwota kosztów).

Waga przychodów w kontrolowanej łącznej kwocie: $Wp = P : G = 0,5011$.

Waga kosztów w łącznej kwocie: $Wk = K : G = 0,4989$.

Nieprawidłowości w przychodach: brak.

Ocena cząstkowa przychodów: pozytywna (5).

Nieprawidłowości w kosztach: brak.

Ocena cząstkowa kosztów: pozytywna (5).

Wynik końcowy $Ww = (5 \times 0,5011 + 5 \times 0,4989) = 5,0$

Ocena końcowa – pozytywna.

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli wykonania planu finansowego Agencji w 2012 r.

¹⁶ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

¹⁷ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

Załącznik 7. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
6. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Sejmowa Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi
8. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
9. Minister Finansów
10. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
11. Prezes Agencji Rynku Rolnego